Ч. 126 (13.671). Львів, середа 16. травня 1934.

KONFISKOWANE

Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Мадярські ревізіоністичні спроби.

ЖЕНЕВА, 14. 5. ПАТ. До Ради Ліґи Націй вплинула нота мадярського уряду, що домагається інтервенції в справі граничних югославянсько-мадярських інцидентів. Нота викликала в политичних колах здивування, бо ніхто не чув про такі інциденти. Дивуються навіть італійські політичні кола, які стверджують, що Італія ніколи не була поінформована про задуманий відклик Мадярщини до Ліґи Націй.

„Журналь де Насіон“, обговорюючи мадярську ноту, висловлює думку, що є це спроба сил ревізіонізму, яка має на меті приготовити атмосферу для піднесення справи ревізії на вересневій сесії Ліґи Націй.

Почалася сесія Ради Ліґи Націй.

Мадярсько-югославянський конфлікт

ЖЕНЕВА, 14. 5. ПАТ. 7-ма сесія Ради Ліґи Націй почалася нині пополудні під проводом Васкусельоса, бувш. премієра Портуґалії, при участи мін. Барту, льорда тайної печаті Ідена, мін. Рачинського, мін. Альойзія, мін. Осуського (ЧСР) й інших. На довірочному засіданні ради над мадярською нотою в справі прикордонних югославянсько-мадярських подій. Мадярський делеґат сказав, що його уряд не може згодитися на негайну дискусію над нотою, яку зложать у суботу. Ноту постановили розглянути на найближчому засіданні, яке збереться для полагоди й інших справ. У дискусії мін. Барту спитався мадярського делеґата, коли приключилися обговорювані випадки та які дипльоматичні заходи поробив мадярський уряд у цій справі. Мадярський делеґат відповів виминаючо зазначуючи, що тепер іде процедуральна дискусія, а не мериторична.

Найближче засідання у вівторок.

Війна в Арабії.

ЛЬОНДОН, 14. 5. ПАТ. „Дейлі Мейль“ приносить інтервю з королем Ібн Савдом, який зазначив, що все був прихильником мирної розвязки арабських справ. Він не думав ніколи про територіяльні здобутки і не хоче здобувати Ємену. Тому 10 літ здобуття Геджасу накинув йому ворожий виступ короля Гусейна. Подібно тепер володар Ємену нарушив мир, атакуючи границі королівства Ібн Савда. Отже Ібн Савд ставить тепер такі мирові умовини: відкликання військ Ємену, звільнення закладників і негайна підчача втікачів з Дрізі. Ця війна є чисто арабська справа і тому всяке посередництво іззовні небажане. Тимчасом володар Ємену звертається до ріжних позаарабських чинників за посередництвом.

—o—

Домагання французьких комбатантів

ПАРИЖ, 14. 5. ПАТ. Вчора відбулася маніфестація б. комбатантів департаменту Секвани. Підчас походу прийшло до сутички між комбатантами комуністами, що вивісили червоні прапори на ліхтарнях, і правицевими комбатантами, які зривали ті прапори. Прийшло до бійки, яку зліквідувала поліція, арештуючи кілька осіб. Опісля похід перейшов крізь Елізейські Поля і вислав до міністра Саро делеґацію, яка зажадала санації відносин і строгого слідства в справі скандалів, звязаних з аферою Ставіського.

—o—

Величезні американські маневри.

Найбільші маневри на воді, які знає американська історія морської війни, скінчилися 10. п. м. після 6-денного бою на Карібському морі. Участь у воєнних операціях взяло 114 воєнних кораблів ріжної величини, 350 воєнних літаків і 50.000 людей залоги та 1600 вояків з летунської обслуги. Американський велит повітреплав „Мекон“ знищили теоретично ворожі літаки.

Японська експанзія.

Совітська преса присвячує багато місця ситуації на Далекому Сході, нотуючи пильно всі прояви зростаючої експанзії Японії та приготування до війни. Одночасно китайські джерела повідомляють, що Японія плянує тепер якнайшвидше перекинення війська до Манджурії, з тим, що перевезуть його у 55 годинах Відповідно до того виладжено розклад їзди на японських залізницях.

На основі вісток з Токію, японський уряд звернувся до китайського уряду з нотою, в якій закидує йому, що заінсценізував у Манджурії революцію з метою звалити цісаря Пуї. З Китаю мала надійти повстанцям зброя, муніція, гроші та пляни ділання.

Болівійсько-параґвайська війна.

З Асунціон повідомляють про нові бої на болівійсько-параґвайському фронті. Параґвайські війська осягнули в льокальних сутичках низку успіхів, але без значіння для загальної воєнної ситуації. Акцію параґвайських військ попередило бомбардування болівійських позицій літаками. Комунікати штабу параґвайської армії говорять про кілька тисяч болівійських вояків, взятих до неволі і численних убитих та ранених.

—o—

Свято Орлеанської дівчини.

Минулої неділі ціла Франція святкувала память своєї національної геройки Жанни д'Арк. Перед памятником на площі Пірамід у Парижі відбулася передполуднем військова дефіляда в приявї кардинала Вердіє, міністрів і ґенераліції. Пополудне величезний похід рушив з площі св. Августина на площу Пірамід. Побіч орґанізації патріотичної молоді, союзу націоналістів і роялістів у поході взяли участь перший раз члени „Огнистого Хреста“. Подібні свята відбулися у всіх більших містах Франції. В Казаблянці участь у святі взяв мароканський султан Сіді Могамед.

Троцький їде до Швайцарії.

„Матен“ повідомляє, як впевняє, з достовірного джерела, що Троцький хоче поселитися у Швайцарії. Троцький, мовляв, виїхав уже до Швайцарії, бо її уряд згодився дати йому пристановище.

ЗА УСПІХ ЖІНОЧОГО КОНҐРЕСУ.

Проголошений — вже близько місяць тому — поклик про скликання Всеукраїнського Жіночого Конґресу — безумовно належить до тих актів, які творять історію українського орґанізованого життя. Складена в тонах достойних і величніх, накреслюючи ядерно і виразно гол. напрями діяльности Конґресу, згадана відозва закликала українське жіноцтво всіх українських земель, еміґрації та по тому боці океану, до участи в Жіночому Конґресі.

Поклик той, як відомо, попереджала пильна підготовча ідеольоґічна й орґанізаційна праця, в наслідок якої Конґрес почує низку розроблених і широко опрацьованих рефератів, що охоплюють діяльність української жінки в усіх сферах родинного, громадського, культурного й економічного життя. Уже навіть нині, колиб через якісь непередбачливі і надсподівані причини, до Конґресу не дійшло, — перероблена праця не пропаде надармо, творючи ще один етап на шляху орґанізації і поступу українського жіноцтва. Але віримо, що Конґрес відбудеться і що українське жіноцтво буде мати велику нагоду перевести ґенеральний огляд усієї праці, яка стелиться перед ним на широкій національній ниві, поміркувати над засобами і способами реалізації її, а також оглянути свої сили і можливости. Саме в нинішнім останнім етапі підготовчої орґанізаційної праці годиться додати ініціяторкам та орґанізаторкам Конґресу бадьорости кількома теплими словами, та звернути увагу цілого українського загалу на велику роботу, яку вони виконують.

І тут мимохіть насувається кілька міркувань, які слід адресувати до українського громадянства.

Отже булоб найбільшою помилкою, колиб ми перенялись поглядом, що Жіночий Конґрес це виключно жіноча справа і турбота лише української жінки. Сам Конґрес підготовляється виключно жіночими силами і жіночими руками, але Український Жіночий Конґрес, як явище суспільного характеру, не може не цікавити цілої української нації, як щось найближче. Під оглядом суспільним, жіночий світ — це не окремий світ і українська жінка від віків по нинішній день провадить свою велику роботу в нації і для нації — в родині, у хаті, на полі, у школі, біля варстатів праці економічної і громадської — поруч і разом з чоловіком. І це у якнайбільшій мірі відбилось і на самій програмі Конґресу, що зачіпає ділянки українського національного життя, — однаково важливі як для жіноцтва, так і для чоловіків, і для цілої нації взагалі.

І тому обовязком цілої цієї нації, та передових її верств у першу чергу, не ізолювати себе психічно від Конґресу, як спеціяльно жіночого, а розглядати його так, яким він дійсно є і мусить бути, а саме — явищем загально-національного характеру. Колиж так воно є, то всі ми повинні подбати, щоби створити довкола недалекого Жіночого Конґресу атмосферу події загально-національної.

Мусимо передовсім тямити, що українського народу навіть лише на захід від лінії Збруча так багато, що замало орґанізованих і громадськи свідомих жінок, щоб виключно на власних плечах нести тягар інформаційної праці. Жіночі сили за слабі для того, щоби відповідно поінформувати хоча би саме жіноцтво, розкидане по цілому світі, про Жіночий Конґрес, його завдання і обовязки українського жіноцтва супроти Конґресу.

Не знаємо праці Ділового Комітету Конґресу, але вважаємо природною річю, щоби кожний український священик, учитель, кооператор, громадський діяч і рядовий свідомий громадянин по цілому світі, — кожний у сфері свого впливу,

— уже нині якнайширше інформував українське жіноцтво про Жіночий Конґрес. Українських жінок — міліони, отже кожному в нас мусить бути ясно, що може значити свідоме відношення до Конґресу та його праці хоча би кожної десятої-сотої жінки-українки!

Але маємо у цій справі ще один дуже важливий момент. Сталось так, що українська нація живе нині під знаком ще іншої справи всенаціонального значіння, а саме — майбутнього Всеукраїнського Національного Конґресу. Отже мусимо освідомити собі, що ці дві події, — силою річей навіть без попереднього уплянування, стоять у тісному взаємному звязку.

І коли ми надаємо Всеукраїнському Національному Конґресові великої ваги та заходимось біля його успіху, то повинні памятати, що цей успіх тісно вяжеться також із успіхом Жіночого Конґресу. Бо передовсім Жіночий Конґрес перебрав на себе цілу низку праць, якими — без нього — мав би занятись Національний Конґрес. Сюди належать превавжні справи виховання молодого покоління, боротьба з денаціоналізацією, виховання жінки-громадянки, питання домашнього господарства, економічного добробуту, народнього здоровля і т. д.

І чим більшу роботу переробить Жіночий Конґрес, тим кращий ґрунт знайде для себе Національний Конґрес. Бо, знову таки, Національний Конґрес це не буде лише справа мущин, тільки справа загально-національна, в найширшому значінні слова. І для успіху Всеукраїнського Національного Конґресу та його постанов так само необхідні національно-свідомі громадянки-жінки, як і громадяни-чоловіки...

І тому нині, коли у хвилину важких переживань народу, українська жінка, виявляючи може глибший жіночий інстинкт самоохорони нації, — перша змагає до обєднання національних сил, до великої національної праці, всі мусимо цей почин привитати і всі мусимо причинитися до його найбільшого успіху.

П. К.

Від тих, що не забули...

(З нагоди 80-ліття проф. І. Горбачевського.)

Третій дзвінок, стискають нам руки товариші студенти краківського університету, а на переді Богдан Лепкий. У нього сльози в очах, хотів би нас всіх обняти і всіх притиснути до свого золотого серця.

Їдемо далі на захід. Невеликий наш гурток, щось 27 молодих студентів з першого року права і фільософії. Їдемо перший раз у чужі краї. Мимохіть робиться нам важко на душі. Переїзджаємо чеську границю і вже на першому двірці витає нас чеське населення не тільки окликами й піснями, але кидає нам квіти й усякі харчі. Нас це з початку так бентежить, що в першій хвилині ми не реаґуємо, а пізніше з наших грудей вибивається їхній чеський національний гимн. Це повторюється майже на кожній більшій стації.

На саму Маланку дня 13. січня 1902 р. в 10. год. ранку заїхали ми на праський дворець. Тут чекали вже на нас сотні чеського студентства під проводом найбільшого нашого майбутнього приятеля Еди Цмунта (тепер проф. університету), голови „Spolku českych mediku", а далі студенти „Všhrdu", „Filozoficke Jednoty" і члени Славянського Клюбу. Відбирають від нас річи, всаджають до повозів і їдемо до міста. По дорозі переїзджаємо „Ovocni Trh" і перекупки на базарі кидають нам до повозок квіти, овочі, а навіть усяку ярину. Незвичайно живо й ентузіястично витає нас по дорозі населення Праги. Заїзджаємо до Міщанської Бесіди. Тут чекають на нас представники старшого чеського громадянства під проводом нашого професора д-ра Івана Горбачевського. Побіч нього незабутній професор університету медичного факультету д-р К. Ходоуський, голова чеського „Сокола" д-р Шайнер, ред. „Славянського Пшегледу" д-р Адольф Черни, асистент медичного факультету д-р Семерад, а з нами приїхали крім Еди Цмунта, Юрій Трапель, сьогоднішній директор шпиталю в Берні, його брат Карло Трапель, сьогоднішний міністер фінансів, медик Дворжак, сьогодні відомий драматурґ, Кирило Душек, один з найближчих професора Масарика, пізніший редактор його орґану „Час", Рудольф Брош, словом усі ті, що стали найкращими, найсердечнішими товаришами. З Пшібраму приїхав Желехівський, голова „Ватри".

А вечором у тій самій салі Маланчин вечір з участю чеських, хорватських, сербських і словацьких студентів. Незабутні дві промови: редактора Розводи, що взиває всіх славян до розбиття кайдан царської неволі і хорвата Марушіца, який кінчить свою промову в честь Вільної України.

А на другий день ранком ми вже на університеті. Не знаємо мови і схвильовані, зібрані в салі не знаємо звідки почати. І ось надійшли три професори: Іван Горбачевський, Тома Масарик і декан правничого факультету Геннер і підходять до нас з незвичайною ніжністю і ласкавістю. Відбирають від нас індекси і самі їх виповнюють. Чи можна це колинебудь забути?

І так почався перший рік сецесії в Празі, незвичайно корисний і для нас самих-студентів і для української справи. Під проводом і опікою проф. Горбачевського, проф. д-ра Івана Полюя, Адольфа Черного, д-ра Ходоуського, д-ра Шайнера, д-ра Семерада і при помочі тих найсердечніших наших молодих товаришів Цмунта, Душка, Броша, Вінтера, двох Трапілів і інш. могли розвести і живу агітацію за український університет у Львові та в численних рефератах в Празі і по цілому чеському краю знайомити з історією і відносинами нашого народу.

А хата проф. Горбачевського на Виноградах Коменського 9 це була наша централя, де ми училися і нас учили. На всі свята ми були у професора. А чи можна забути такий момент, як в один холодний вечір ми зібралися у професора і коли ми згодом прощалися, один з наших товаришів, тов. Качала, тоді студент прав, сьогодні парох під Бережанами завважив, що щезло йому його тоненьке, вітром підшите пальто, а на його місці висіло тепле пальто професора, який переконував Качалу, що це його вкриття.

Серед цієї корисної праці минув шкільний рік. Ми мали вертати до краю. Влаштовано прощальний комерс.

Велика саля „у Покорних" заповнилася по береги. На салі чути голосні розмови майже на всіх славянських мовах. При головному президіяльному столі засіли: Іван Горбачевський, Тома Масарик, Карло Ходоуський, Геннер, Адольф Черни, редактор „Народної Політики" Патрік Бляжек, редактор „Глясу Народа" Гевера. А далі засіли представники „Všhrdu", „Spolku českych mediku", „Славії", „Fil. Jednoty", „Радбузе", словінського „Шумадія", словацькоговацького „Детван", редактори студентських журналів Душек, Брош і Арно Вінтер. А далі маса студентства, кількох українських робітників, що працювали в Празі і приходили до нас до Української Громади. Не прийшли тільки наші вояки з праського ґарнізону, яким ми в тім році влаштували курс неграмотних, а на Великдень свячене, але прислали нам подяку і бажання щасливої дороги. На комерс прийти не могли.

Прощаємо передовсім свого батька і опікуна професора Горбачевського: „Ми дякуємо Тобі за все, Пане Професоре, дякуємо за все, що Ти для нас зробив. Сьогодні, прощаючися з Тобою, ми не забудемо ніколи тих хвилин, що пережили з Тобою. І спомини ті будуть для нас у тяжких хвилинах життя ясним промінням, що не дасть спроневірнтися нашим ідеалам. Ти був для нас взірцем, як і ми маємо поступати у дальшому житті і ми певні, що між нашим гуртом не буде ні одного такого, за якого Ти пізніше мусів би соромитися".

І прощався з нами професор. Був глибоко зворушений, говорив дрожачим голосом, що українська суспільність може бути вдоволена зі своєї молоді і може з певнішою надією дивитися в будучність, коли ті ідеали, що оживляють теперішне молоде покоління, увійдуть глибоко в цілий народ, „бо я памятаю — говорив професор — гірші часи, де нас було дуже а дуже мало і де нераз і мене огортала крайня розпука, але сьогодні бажаю вам, молоді товариші, якнайкращих успіхів у вашій праці по повороті домів".

У цій хвилині ми всі присягли нашому коханому Професорові, що ніколи не перестанемо працювати для нашого нещасного народу.

А потому говорили інші професори, говорили чеські, словацькі, словінські, хорватські студенти і цього вечора українська академічна молодь, горда і щаслива була ще одною подією, бо її коханого Професора вибрано саме в чеському, тоді Карло-Фердинандовому університеті ректором на рік, в якому чеський університет мав святкувати 500-літній ювилей ректорату Івана Гуса...

Лев Ганкевич.

Розподіл Росії.

III.

ОБНИЖЕННЯ КУЛЬТУРИ НАРОДІВ, ЗАВОЙОВАНИХ РОСІЄЮ.

З викладеного ясно, що вказана вище теза про державну концентрацію ні в який спосіб не може бути прикладена до СССР чи до Російської імперії взагалі. Російська концентрація не підходить ні до одної з европейських формул, ні до анґльо-французької, ні до італьо-німецької, ні до американської. Хоч якраз про цю останню найчастіше згадують, говорючи про Росію. Бож, вкажемо, Анґлія остаточно встановила свою концентрацію на принципах свого „Великого Бунту" з XVII століття, а Франція — на анальоґічних принципах Великої Революції, які стали провідними в політичному життю цілого світу. До своїх концентрованих народів і за океани несли вони не лише утиск і визискування, але й високі цінности ідейного порядку. Їх, так мовити, концентраційне панування над іншими народами дало тим останнім повищення культурного життя, бо причинилося до засвоєння творчих ідей европейської цивілізації. Разом з мінусами давало воно великі плюси, бо внаслідок його могло розпочатися і розпочалося культурне, економічне і політичне відродження багатьох, здавалося, навіки завмерлих національностей. Російська-ж імперія все забірала у концентрованих нею народів і нічого їм не давала. І не могла давати. Бож лише незначна частина підвладних їй азійських народів культурно стояла подекуди нижче властивої Московщини, а всі інші народи, особливо підбиті мечем та вогнем европейські нації на її півдні та на заході, мали далеко вищий за неї цивілізаційний рівень усіх своїх суспільних верств. Москва тяжко вдарила по тому рівні, знизила його, оскільки було її сили. В цьому якраз, може, з найбільшою силою й виявився не-европейський підклад її концентрації. Бож в той час, як Анґлія чи Франція щодо концентрованих ними народів вели лінію рівняння на самих себе, тобто на вищого. Москва хоч і вела анальоґічну лінію, рівняла також на себе, але це було рівняння на нижчого.

„БАТОГОВА" МЕТОДА „ЄДИНОЇ" НАЦІЇ.

Ще менше, — коли це ще можна сказати, — підходить російська концентрація й до формул італьо-німецької чи американської. Італійська і німецька концентрація, як вказано було вище, утворилися на орґанічній волі їх націй до співжиття в єдиній національній державі. Американська концентрація знайшла свої сили, утворивши на своїх просторах на протязі XIX століття нову, другу англійську націю з дуже ріжноманітних національних одрізків, які явилися до неї малими партіями як іміґранти, розпорошувалися серед населення й розпливалися в ньому без останку, без спротиву з свого боку і без насильства з боку американців, бо попадали вони до атмосфери високої політичної та

іншої культури. Голі булоб для такого роду явищ шукати анальогій у російській концентрації. Їх нема. Бож утримувалася вона не якимись цінностями культурного порядку, а виключно фізичною силою, силою війська та поліції, бо хоч і зробила вона була спробу утворити з численних поневолених нею народів нову єдину **російську націю**, але спроба та збанкротувала зразу, між іншим і тому, що творилося це методами чисто батогового характеру.

Російська концентрація завжди була й до самого свого кінця остається Европі чужою і ворожою, бо коріннями своїми вросла вона до іншого ґрунту. Генетично походить вона не від західних, а від азійських великих концентрацій деспотичного типу. Перебудувати свою структуру на европейський лад, як то зробила свого часу, скажемо, Японія, вона не сміла, бо не мала доброї волі до того. Спроби, що правда, були. Свого часу Петро І змагався надати Росії подобу так званої поліційної держави; Ленін, а за ним і Сталін на наших очах дбали про її подобу соціялістичну. Що з того вийшло, знаємо. Ні поліційною, ні соціялістичною в европейському сенсі цих слів Росія не стала, а залишилася тим, чим і була завжди. І сьогодня в той чи інший спосіб підтримувати російську концентрацію, це означалоб **клопотатися над консервуванням історичного анахронізму, змагатися затримати при життті ґальванізований в подобі СССР концентраційний труп.** Як здається, в Европі вже починають добре розуміти

СТРАХ ПЕРЕД СХІДНО-ЕВРОПЕЙСЬКИМ БАЛКАНОМ.

Про **другу категорію** вказаних вище арґументів скажемо лише кілька слів. Вона спрямована на штандартну психольогію дипльоматичних рутинерів серед европейської політики, і може бути зведеною до одного терміну — **балканізація.** Балканські народи, як відомо, відірвавшися від Туреччини і зорґанізувавшися в окремі держави, стали центром тертя, інтриґ і конфліктів; наробили, роблять і тепер багато клопоту европейським дипльоматам. Після великої війни, так мовити, балканізована була й середня Европа, і це також причинилося до ускладнень і до труднощів для дипльоматичної рутини. Щож то, мовляв, буде, як балканізованою стане ще й ціла територія Східньої Европи? Арґумент, як бачимо, дуже упрощений і розрахований на примітивний рутинізм але його не слід недоцінювати. Европейські дипльомати — такі самі люди, як і всі інші і між ними так само мало високообдарованих і далекосяглих, як і у всіх інших площинах громадського й політичного життя. Крім того, не всі европейські держави мають точно означені й вироблені пляни східньої політики. Таким переходити з навиклого рутиною способу ведення справ до якогось нового, невипробованого й многогранного — це річ тяжка. Тяжка, але не непереборна, і це видно вже в деяких зворотах европейської політики. Скаржитися на балканізацію, ясна річ, будуть і далі, але будуть з нею рахуватися, як з фактом, для Сходу нормальним і творчим, а для цілої Европи корисним.

На цьому покищо й закінчимо з несподіваним російсько-еміґрантським плебісцитом. Для росіян він, мабуть таки, був погрібний, а нас він лише закріплює на наших старих і певних позиціях.

М. Славіяський.

Шевченківські свята.

Академія в честь Шевченка, влаштована філією „Просвіти" у Львові.

У неділю 13. травня ц. р. уладила філія Т-ва „Просвіта" ім. Шевченка у Львові у 20-ті роковини свого істнування і з нагоди 120-ліття уродин свого Патрона силами міських читалень у великій салі „Народнього Дому" академію в честь Шевченка. Академія, яка пройшла в достойному настрою та залишила по собі цілу низку гарних вражінь, дає „Просвіті" добре свідоцтво, бо вона силами своїх членів зуміла влаштувати свято на дійсно поважному рівні.

Промова п. В. Целевича без зайвої фразеольоґії, але багата змістом, залишила по собі помітне вражіння. Промовець підкреслив важніші ідеольоґічні моменти у творах Шевченка та вказав на постуляти, які ставить нам перед очі великий Ґеній.

Хори злучених читалень під проводом п. В. Манька à cappella, чи будьто в супроводі симф. орхестри, звучали повно та виказали велику дисципліну. Слід піднести баритонове сольо п. Матіяша в „Заповіті" Вербицького; соліст має дуже гарний голосовий матеріял.

Спеціяльна похвала належиться симф. орхестрі під орудою п. В. Панасюка. Хто знає, як важко зібрати орхестру, той належно оцінить труд її дириґента. Ми можемо при цій нагоді побажати їй гарного дальшого розвитку. Симфонія Д-дур Вербицького в інстументації Людкевича викликала заслужену бурю оплесків.

Програму закінчила настроєва інсценізація „Буває в неволі" у виконанні пп. Когута та Лазора. Помислова інсценізація вірша додала йому більше сили та пластичности. Інсценізація була дбайливо обдумана в декорації, освітленні та декляманії.

При кінці свята всі присутні відспівали національний гимн.

І. Приймова.

Музей Визвольної Боротьби України.

Лист до Редакції.

Останні статті в українській пресі (див. „Діло" чч. 98, 100, 101, 104 та „Новий Час" чч. 84., 87, 89) поставили перед усім українським громадянством у всю широчінь справу Музею Визвольної Боротьби України та Українського Дому в Празі.

В Управі Музею ця підтримка з боку нашої впливовішої преси в Краю і з боку Української Парляментарної Репрезентації зробила велике вражіння і викликає почуття щирої вдячности.

Музей ВБУ сподівається від усього свідомого українського громадянства одностайної допомоги на Український Дім у Празі.

Тут мова йде про те, щоб цю справу перевести й закінчити в найкоротшому часі, як того вимагає наша національна честь, а не протягати її на довгі роки, що булоб тяжкою компромітацією нашої національної гідности перед усім світом.

Ні в кого не жадається жертви понад сили так, щоб привела когось аж до зубожіння, — треба тільки, щоб у с і о д н о с т а й н о відгукнулися на заклик Музею, хто якою може пожертвою: і Ви, читачу, і Ваш часопис, і всі його співробітники і все наше громадянство.

Отож нехай в найкоротший час складуть свої пожертви — одноразово або ратами, хто як і скільки може:

1) Особисто кожний українець і кожна українка, свідомі почуття національної єдности й солідарности, чи то безпосередньо, чи також шляхом збірки в кожнім українськім осередку і в окремих родинах.

2) Кожна українська установа, орґанізація, парохія, заведення, кооператива, школа, підприємство, видавництво, часопис, гуртки молоді і т. д. Гроші посилати через Земельний Банк Гіпотечний у Львові почтовою складанкою ПКО ч. 500170 з допискою „МУД" (Музей, Український Дім), або на адресу директора Музею (Проф. Д. Антонович, **Praha-Nusle, 245, Czechoslovakia), та** одночасно подати Музеєві точно імя й прізвище жертводавця та повну адресу для памятних книг Музею. Музей збереже Україні у своїх памятних книгах імена всіх і тих найменших жертводавців; хтож дасть відразу або частками 10 ам. дол., буде записаний в окремій памятній книзі Фундаторів Українського Дому; а хто дасть 25 ам. дол., —

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 16. ТРАВНЯ 1934.

МИКОЛА АНДРУСЯК.

Досягнення і завдання

СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ.

(Відчит на Шевченківській Академії Наук. Т-ва ім. Шевченка 6-го ц. м.).

Досліди над історією України в першому післявоєнному десятилітті розвивалися на Придніпрянській Україні в кількох осередках: провід над ними був головно в руках Михайла Грушевського, керманича київської Науково-дослідчої катедри історії України та голови Історичної Секції при Укр. Академії Наук і пок. акад. Дмитра Багалія, керманича харківської Науково-дослідчої катедри історії української культури. Спеціяльні питання з обсягу нашої історії, як от досліди над історичною ґеографією, історією права, громадськими течіями на Україні, тощо, розробляли поза Історичною Секцією Української Академії Наук спеціяльні комісії Історично-фільольоґічного та Соціяльно-економічного Відділів (згодом після „реформи" 1930 р. Соціяльно-Економічного й Історичного Відділу) УАН. У звязку з історичними установами УАН працювали науково-дослідчі орґанізації в краю, як от Інститут Народньої Освіти (згодом „Соціяльного Виховання") в Ніжині. Кабінет вивчування Поділля у Винниці, Одеське Наукове при УАН Товариство, Полтавський Інститут Народньої Освіти (згодом Соціяльного Виховання) й інші та „Ленінградське Т-во дослідників укр. історії, письменства та мови". Звязки з акад. Грушевським удержували також галицькі історики, згуртовані в Історично-Фільософічній Секції Наук. Т-ва ім. Шевченка; з останніми були знову в живому контакті українські історики на еміґрації, згуртовані при „Українському Історично-фільольоґічному Т-ві" в Празі, „Укр. Науковому Інституті" в Берліні та в останніх часах в „Укр. Науковому Інституті" у Варшаві.

Отже до часу нагінки більшовицького уряду на українських наукових робітників, початої процесом „Спілки Визволення України" та веденої в чимраз більших розмірах, могли українські історики на Придніпрянщині мати звязки з своїми сподвижниками на Заході. Осторонь стояли тільки ті історики-марксисти, що були згуртовані при Інституті Марксизму-Ленінізму в Харкові, які займалися радше пропаґандою марксизму, ніж дослідами історії. Від 1930 р. цією пропаґандою займається вже й переформована більшовицьким урядом В.У.А.Н. й краєві інститути соціяльного виховання; до того мусять нагинатися й старі історики, як от Микола Петровський у Ніжині. З огляду на те тепер дослідами української історії можуть займатися тільки українські історики в Західній Україні та на еміґрації. Як до 1918 р. так і тепер знову мусить бути Українською Академією Наук Наукове Т-во ім. Шевченка у Львові й вести ту працю, яку не дозволив вести більшовицький уряд Українській Академії Наук в Києві.

Аби зорієнтуватися, в якому напрямі повинні йти досліди над нашим минулим, треба розглянути досягнення сучасної української історіографії. Після війни довів акад. Михайло Грушевський свої систематичні досліди над історією України-Руси до гетьманування Богдана Хмельницького включно. Маємо спроби загального огляду історіоґрафії та історії України проф. Дмитра Дорошенка з національно-державницького становища. Ту саму працю в ширшому нарисі, але з марксистським підходом, розпочав пок. акад. Дмитро Багалій, що дав огляд княжих і козацьких літописів, української історіоґрафії в XIX і XX ст. та історії України Руси в добі натурального господарства, себто від найдавніших часів аж до упадку галицько-волинської держави. Очевидно, згадую тут тільки ці спроби синтетичного нарису історії України та вважаю зайвим вичисляти її післявоєнні нариси шкільно-підручникового чи популярного характеру з національно-державного становища в Західній Україні і на еміґрації та з марксистського на Радянщині.

Спеціяльні проблеми історії України не були рівномірно досліджувані в післявоєнній українській історіоґрафії. Очевидно, дослідники звертали увагу на такі питання, що вяжуться з сучасними актуальними українськими національними проблемами. Питання початків Руси та ґенези української нації викликували час до часу живу дискусію поміж українськими істориками.

Маємо нариси про звязки України із західно-европейським світом у минулому; деякі наші історики пробували навіть виказати впливи західнього християнства на Україну в доволодимирській добі. Спроба нарису історії української церкви з підчеркненням впливів на неї західньої церкви, доведена тільки до половини XII ст.; про пізніші її унійні змагання маємо тільки доривочні причинки.

(Продовження буде.)

буде записаний в золотій памятній книзі Добродіїв Музею Визвольної Боротьби України.

Збірку треба закінчити якнайскорше, щоб скорше (вже в осені ц. р.) відбути свято закладин першого каменя, а на свято десятиліття Музею ВБУ в 1935 р. Український Дім у Празі, щоб уже був готовий.

Буде це справді гарне свято української національної єдности й здатности, свято перемоги!

МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ:

Проф. д-р І. Горбачевський, в. р. голова Управи, проф. д-р В. Сімович, заст. голови, проф. Д. Антонович, в. р. директор Музею, проф. С. Сірополко, в. р. секретар.

Один обіжник мостиського старости.

Ми дістали до поміщення такий обіжник з Мостиськ:

Starosta powiatowy mościski
L. BP. 9/209/34

W sprawie wznoszenia figur w miejscach publicznych.

Mościska dnia 7. maja 1934 r.

PILNE - TERMIN.

Do
Zarządu gminnego
(według rozdzielnika).

Zdarzają się wypadki, że ludność w tut. powiecie wznosi kopce, nasypy i krzyże na miejscach publicznych, nie posiadając na to zezwolenia kompetentnej władzy.

Wobec powyższego polecam natychmiast ogłosić w tamt. gminie w sposób w tamt. gminie praktykowany, że po myśli Dekretu Naczelnika Państwa z 3. I. 1919 w przedmiocie zatwierdzenia projektów pomników ze stanowiska artystycznego (Dz. Praw. P. Nr. 5 poz. 93) w brzmieniu ustawy z dnia 13. III. 1934) Dz. U. R. P. Nr. 33. poz. 298) na wzniesienie w miejscu publicznem pomników, posągów, figur, względnie wmurowania lub zawieszenia tablicy pamiątkowej, należy uzyskać zgodę Ministerstwa Wyznań Relig. i Oświecenia Publicznego.

Winni niezastosowania się do powyższych przepisów będą karani karą aresztu do 3-ch miesięcy lub grzywną do 3.000 zł., a nielegalnie postawiony krzyż czy pomnik zostanie usunięty.

Niezależnie od tego na Pana Wójta nakładam obowiązek dopilnowania, by żadne figury, pomniki, krzyże, kopce i t. p. nie były wznoszone na miejscach publicznych tamtejszej gminy bez zezwolenia władzy.

Postawione kopce i krzyże w gminie Jatwięgi, Chliple, Czyżowice i Podliski, Mokrzany Wielkie, Dydiatycze, Mistyce i w innych gminach tu niewymienionych, a w których kopce zostały usypane i postawiono na nich krzyże, należy natychmiast usunąć.

O wykonaniu powyższego należy mi odwrotnie donieść, podając dzień i godzinę wykonania.

Starorosta powiatowy
(-) Dr. Pomiankowski.

—o—

Вистава виробів
українського промислу в Станиславові.

Чий хліб і праця — того і земля.
Леся Українка („На руїнах").

Маючи на увазі сучасне становище (безробіття!), а в першу чергу майбутнє нашого народу, почав наш господарський актив, наші молоді інжинірі й торговельники, з молодечим запалом творити нові варстати праці й розбудовувати рідний промисл. В тому напрямі працюють вони по цілому краю.

Секція Українського Технічного Товариства в Станиславові задумала також від себе доложити цеглину до цієї будови українською промисловою виставою у Станиславові. У вересні 1933 р. зробила вона анкету місцевих господарських установ, яка одобрила ініціятиву інжинірів. На анкеті вибрано діловий комітет з відпоручників Окружного Союзу Українських Кооператив, Українського Технічного Товариства, Цеху українських ремісників та місцевої філії Союзу Українських Купців. Виставовий комітет поділився на кілька секцій, куди увійшли кооптовані інжинірі. Окружний Союз Українських Кооператив відразу зголосився дати фірму виставі.

Ціль вистави була подвійна. Віддавна проповідується у нас гасло „свій до свого", одначе повного змісту набрало воно щойно зі зростом українського виробництва. Тепер звучить воно „свій до свого по своє" й тому вимагаємо від свідомого громадянина не лише купувати у своїх, але також своє, себто вироби рідного промислу й ремесла. Вагу рідного промислу в емансипаційних змаганнях народу зрозуміли ширші кола нашого загалу, які своїм закупном утримують дотеперішні фабрики і робітні та дають їм змогу досконалити свої вироби й поширювання. Одначе не вся ще суспільність свідома свого завдання супроти рідного промислу. Український споживач не жадає настирливо своїх виробів — чи то з байдужости, чи з причини незнання істнуючих товарів марки „Made in Ukraina". Нема де правди діти, цьому винна також слаба ще реклама наших виробень так, що сьогодні не найдете українського краму в Станиславові й певне по інших містах не то в чужих, але навіть по українських крамницях. Тож головною метою вистави було широко пропаґувати вироби українського промислу й ремесла і тим самим створити підстави до дальшої його розбудови. Вистава в Станиславові мала також показати чужим добру якість українських виробів та поглибити серед нашого загалу ідею нашої господарської самовистарчальности.

Починаючи свою важливу працю, порозумівся виставовий комітет раніше з Промисловою Радою при Центросоюзі та Комісією Розбудови Українського Промислу у Львові, від яких дістав цінні вказівки та адреси наших виробень, які в січні ц. р. запрошено до участи у виставі. З 63 запрошених фірм зголосилося понад 50. Це показне число служить доказом конечности улаштування таких показових вистав по всіх галицьких і волинських містах. Вагу вистави зрозуміли також місцеві ремісники, які приєдналися своїми станками до вистави, надаючи їй таким чином промислово-ремісничий характер.

Виставовий комітет доложив усіх зусиль, аби вистава випала якнайкраще. Це вдалося йому на 100 відс. Серед останніх приготувань стрінула його одна трудність від місцевого староства, яке домагалося зміни розліпленої вже афіші „Показ виробів українського промислу" на „Показ виробів українського промислу кооперативного походження". Два останні дні і ночі перед виставою кипіло в „Соколі", мов у муравлищі. Одні привозили з двірця експонати й кіоски, інші виміряли замовлені площі, треті метушилися при інсталяції відповідного освітлення, інжинірі монтували „українське" радіо К. І. Р-а, а метка молодь помагала складати безліч експонатів, тощо.

В неділю передполуднем ішла ще остання виглада. Наближалася хвилина святочного отворення вистави, на яке нетерпеливо ждав український Станиславів, зацікавлений розданими тиждень тому летючками та заінтриґований двома родами афішів.

Вже перед 12-ою годиною зібралася біля „Сокола" велика гурма народу, яка на жаль, не могла вся бути присутня на отворенні, бо тільки мала частина могла приміститися на ґалерії та в льожах, зарезервованих для публики. Отворення вистави почалося відчитанням головою виставового комітету, інж. В. Дутком, привіту для

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 16. ТРАВНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 43

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Яке завдання мали виконати добровольці. — Перед вимаршом 600 стрільців.

Та вже 22. вересня приїхав Кватернік сам до команди УСС і тут взяв мене на конференцію. Насамперед показав мені те письмо, яке написав до шефа ген. штабу. По думці цього письма не треба леґіонів уживати до правильної війни. Слід використати їх інтеліґенцію, запал до боротьби та ненависть до відвічного ворога і вести з ними свого роду ґеріллю, або — як він це назвав у пропамятнім письмі — вести „Kleinkrieg". А це ведення „малої війни" мало полягати в тому, що потворять із добровольців малі відділи в числі двацять душ під проводом команданта, яких обовязком буде діставатись поза наші й ворожі лінії та непокоїти там нападами обози (трени) і вищі команди. Аби вони могли це перевести, треба так зложити двацятки, щоби вони походили або знали ті околиці, до яких підуть. Марш має відбуватися лише в ночі, а в день мають відділи відпочивати по лісах та недоступних місцях. Діяльність „двацяток" має розтягатися від Станиславова аж поза Перемишль. Утворять щонайменше пядесять таких відділів. На кожну роту підуть по два відділи — по змозі окремими, але в сусідстві положеними дорогами. А це тому, щоби вложена задача була конечно виповнена. Колиб одному відділові не пощастило, то другий мав довершити те, що було задумане. У цілій тій виправі не було важне те, щоби вести отверту війну, не важне число вбитих ворогів, про положених навіть не могло бути мови; найважніша річ — сіяти неспокій, ширити замішання. Як напр. який відділ дізнається, що десь розложений московський табор, або що в якімсь селі є вища команда, треба підкрастися якнайближче, дати кілька стрілів та знову зникати й ховатися. Така підїздова боротьба мала тревати один місяць; після упливу того речинця мали „двацятки" зійтися знову там, звідки вийшли, евент. мали старатися прийти на нашу сторону і тут зголосити, що зробили.

На видатки та харчі, крім належних поборів, було визначено на кожного учасника по 60 кор., для команданта на надзвичайні видатки ще 200 корон.

Мені поручив надпор. Кватернік зараз приготовити таких трицять „двацяток", тобто 600 стрільців. На командантів велів брати по змозі старшин, без ріжниці на степень, отже й сотників, а коли тих уже не стане, то найстарших та найінтеліґентніших підстаршин. Назвав мені зараз і подав письмом дороги, якими ті стежі мали йти і велів дібрати відповідних людей, знайомих із тою околицею і людьми, куди будуть посуватися. Те знайомство з людьми мало послужити їм на те, щоби могли ліпше переховуватися та щоби російські команди не могли їх винайти.

Все те на папері виглядало досить гарно. Думати про те, чи воно до переведення, чи ні, навіть не було часу, бо ще того самого дня пополудні приїхав надпоручник Кватернік і привіз зі собою мапи та 104.000 корон на видатки для „двацяток". Поручив мені зараз нарисувати для всіх дорогу, а як нестане мап, бо й тих на початку війни було обмаль, то порисувати шкіци, щоби кожний командант патрулі мав їх при собі для орієнтації, куди йти. Прийшов поділ „двацяток", треба було кожному виплатити гроші на дорогу та забратися до виготовлення шкіців.

Чергової днини, а було це 23. або 24. вересня, а може й днем скорше, прийшов приказ, що визначені до стеж 600 стрільців мають вечором виїхати з Ґоронди. Того дня я був так занятий всякими справами, тимбільше, що особисто мав відвести стежі на місце призначення, де їх мали розділити та вислати в дорогу, що до приготування шкіців не було зовсім часу.

Над вечором надїхав полк. Моллік, щоби попрощатися із старшинським корпусом та із стрільцями. Надпор. Кватернік заявив мені, що приїде автом з Мукачева до Воловця на другий день рано і що я маю там його вичікувати, бо він хоче бути особисто при висиланні стеж. Було вже зовсім темно, як стали збиратися стрільці. На площі коло команди зібралися всі ті, що їхали та й ті, які лишались. Перший промовив до зібраних полк. Моллік. Говорив щиро. Згадав про ту працю, за яку взялися стрільці і побажав, щоби вона вийшла на користь Україні. Відтак говорив я. Хвилина була дуже настроєва. Я не говорив довго, але говорив від серця. Я прощався з великою частиною стрільців, які йшли на дуже непевне діло. Я уявив собі тоді, що та висилка стеж рівняється майже розбиттю цілої організації, яку я так старався зложити й довести до ладу й порядку. Мимовільно стануло мені тоді в уяві, що та робота, до якої визначили 600 молоденьких стрільців далеко тяжча, як побут у розстрільній, а на випадок зловлення їх чекала їх незавидна доля. У мої слова зложив я бажання, щоб усе їм склалося якнайгарніше та щоби ми могли знову скоро побачитись у тім самім числі, в якім ми розсталися.

(Далі буде.)

виставлених установ та підприємств, відпоручникам ваших центральних господарських установ та вібраним глядачам. Після поіменного привіту приявних владики Лятишевського, директора Центросоюзу посла О. Луцького та місцевого старости передав бесідник виставу під опіку Центросоюзу. У надзвичайно гарному й змістом глибокому слові представив посол О. Луцький наші дотеперішні осяги за господарському й вирібному полі та вивів перед уявою присутніх підбадьоруючий образ наших дальших завдань. Закінчуючи свою промову закликом творити нові станиці рідного промислу, отворив посол О. Луцький виставу, перетином символічної жовто-блакитної стяжки.

Із судової салі.

За приналежність до ОУН.

Перед судом присяглих у Львові почалась у понеділок 14. травня ц. р. розправа проти *Микити Бучка, Теодора Здріля і Петра Базилини*, трьох молодих селян зі села Поздимира, сокальського повіту, що потреває два дні. На салі пустка. Розправою проводить радник Бендашевський, обвинувачує прок. д-р Прахтель-Моравянський. Двох підсудних, М. Бучка і П. Базилину боронить адв. д-р Лев Ганкевич, Т. Здріля боронить з уряду д-р Вол. Гриньовський, оба адвокати зі Львова.

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ?

Прокуратор потягає до відповідальности всіх трьох підсудних за приналежність до ОУН у 1933. р. у селі Поздимирі і тому обвинувачує їх за злочин державної зради зі статті 97 § 1. к. з. Акт обвинувачення каже що підсудні Микита Бучко і Теодор Здріль та Михайло Цар, який ще дотепер скривається перед владою, напали вночі з 21. на 22. квітня 1933 р. на хату війта Степана Марценюка в Корчині з метою загарбати 600 зол., які були власністю громади. Цих грошей потребувала організація ОУН у Поздимирі на противдержавну акцію. Ініціятива до нападу на війта вийшла від Івана Мельника, який теж ще дотепер скривається. З тією метою оба підс. Т. Здріль і Михайло Цар вибралися з крісами під хату війта Марценюка. Провідником — як каже акт обвинувачення — був підсудний Микита Бучко. По дорозі вручив йому Іван Мельник бравнінґ калібру 6.35 мм. та прирік, що зі загарбаних грошей частину задержать підсудні собі, а решту віддадуть на цілі ОУН. Всі три напасники помазали собі чорною шмінкою лице і підійшли під хату війта С. Марценюка. М. Цар застукав до дверей хати, кажучи: „Відчинити, тут постерунковий Калета“. На питання війта, чого собі бажає, Цар відповів, що „прийшов сконтролювати варту“. Підс. Здріль станув теж побіч Цара біля дверей, а підс. Бучко ходив з бравнінґом довкола хати, щоби війт не міг утікти і кликнути на поміч сусідів. Одначе війт зорієнтувався, що не має до діла з постерунковим Калетою і не відчинив дверей. Тоді Цар підбіг до освітленого вікна з крісом і наложеним баґнетом та закричав: „Віддайте з громадської каси гроші, бо вас шляк трафить!“ Жінка війта, Євка Марценюк, почала дуже голосно кричати, а війт виліз на горище, розгорнув стріху і теж почав кликати сусідів на поміч. Щоби вдаремнити погоню, підс. Бучко стрілив до стріхи, де стояв війт 4 рази, а підс. Здріль і Цар віддали по одному стрілі з крісів і повтікали. Віддані стріли не зранили війта Марценюка. І тому обох цих підсудних прокуратор притягає до віповідальности за злочин грабіжі зі статті 259 к. з.

Крім того акт обвинувачення закидає, що підс. Петро Базилина позичив підс. Здрілеві перед нападом на війта свій кріс зі стрільнами і його притягає прокуратор до відповідальности за намаганий злочин грабіжі по думці статтей 23. § 1. і 259 к. з.

Вкінці акт обвинувачення каже, що підс. Микита Бучко намовляв 27. червня 1933 р. у Поздимирі Федька Здріля, Ілька Шевчука і Михайла Цара, щоби вбили громадського секретаря Клима Царика тому, що він мав 28. червня 1933. р. взяти участь у „святі моря“ і завезти вінець до Кристинополя та пустити його на ріку Буг. І дійсно підс. Здріль, Ілько Шевчук та М. Цар віддали 4 стріли крізь вікно до Клима Царика, але стріли хибили. З того приводу наглий суд у Сокалі на розправі в днях 22. і 23. вересня 1933 засудив підсудних Здріля і Шевчука на досмертну вязницю, а справу підс. Бучка передав судові присяглих. Тому прокуратор притягає до відповідальности підс. Микиту Бучка ще й за намову до вбивства по думці статтей 26. і 225. к. з.

ПІДСУДНІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ СВОЮ ВИНУ.

Після півгодинної перерви зізнавали підсудні, які заперечили свою вину. Підс. зізнали, що до ОУН не належать ні не знають, до чого змагає ця орґанізація. На питання прок. і обор. д-ра Л. Ганкевича підс. М. Бучко заявляє, що не розуміє взагалі слів солідаризуватись, конспіративний чи ідеал, які записані до протоколу в його зізнаннях про його приналежність до ОУН. Підсудні кажуть одноздідно, що всі свої зізнання на поліції склали під важкими побоями і то спершу на станиці поліції в Яструбичах, сокальського повіту, опісля в Сокалі. Підс. Т. Здріль каже, що його „мордували“ сам командант повітової поліції в Сокалі Козловський і тайний аґент, високий і чорний на лиці (імени ні прізвища підсудний не знає. Підс. М. Бучко додав, що п. Папернік, комендант станиці поліції в Яструбичах вручив йому навіть 10 зол., щоби він повідомив його про все те, що довідається в селі від хлопців. Крім того командант додав, що за конкретні вістки дістане 300 зол. (Цю пропозицію поставив команд. Папернік підсудному вже після доконання злочинів, описаних в акті обвинувачення). Підсудні подрібно збивають поодинокі закиди акту обвинувачення і на кожне питання предсідника, прокуратора і своїх оборонців дають ясні відповіди, де і з ким були, що робили у критичних днях. Підсудні зізнають, що після першого їхнього арештування у червні 1933 р., поліція взагалі не закидала їм злочинів грабіжі грошей чи нападу на Царика і т. д.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Перший свідок Ілько Шевчук, молодий селянин, зізнав без присяги, бо тепер відсиджує кару досмертної тюрми у Вронках, на яку засудив його наглий суд у Сокалі у вересні 1933 р. за напад на К. Царика. Оповідає, що брав участь у нападі на секретаря К. Царика з М. Царем і підс. Т. Здрілем. Перед нападом стрінувся з підс. М. Бучком і згадував йому, що має кріс. Підс. Бучко не просив тоді позичити кріса і не згадував про сам напад на К. Царика. Крім тієї зустрічі свідок не говорив уже з підс. Бучком ніколи про „свято моря“ і за напад та кріс. Про цілий плян нападу на Царика і взагалі їхню широку розмову перед нападом свідок довідався щойно при конфронтації на поліції в Сокалі. Там побачив, що підс. Базилина був „звищений“, на лиці почорнів і відзивався дуже тихим голосом. І тоді свідок зі страху перед побоями підтвердив усе те, що комісар поліції Козловський і конфронтований підс. Бучко говорили про плян нападу.

Я НЕ БРАВ УЧАСТИ В НАПАДІ...

Після таких зізнань свідка встав підс. Здріль і дріжучим та обуреним голосом заявив, що він не брав участи в нападі на К. Царика і зізнання св. Шевчука про його участь у нападі неправдиві.

Після обідової перерви зізнавали дальші свідки акту обвинувачення.

Св. Василь Химко зізнав, що підсудні намагалися розігнати в літі 1933 р. фестин у Волі Комаревій тому, що тоді була ще жалоба після смерти Біласа і Данилишина. Чи дійсно розігнали не знає.

Св. Роман Химко, оповідає про історію ОУН у с. Поздимирі. Коли істнувала ОУН, в селі було дуже неспокійно. Одної неділі приїхали до читальні „Просвіти“ якісь студенти і найближчого четверга був уже атентат на Клима Царика. Тепер у селі спокійно, бо нема підсудних. Всі селяни і свідок бояться ОУН, бо члени ОУН вбивають людей. Чергові свідки: Степан і Євка Марценюки, Олекса Гуменюк і Петро Климочко оповідають подробиці з нічного нападу на війта С. Марценюка в Корчині.

Після того розправу відложили до вівтірка до 9. год. рано. Зізнаватимуть дальші свідки акту обвинувачення, здебільша поліцаї.

НОВИНКИ

— **Щіплення проти віспи** в Українській Порадні Матерей у Львові (вул. Ходоровського 15) відбувається щоденно від год. 10—11. в днях 10—31. травня ц. р. — **Д-р Туна-Надраґа.**

— **Наша Служба Божа в радіо.** В четвер 17. ц. м. буде трансмітована в радіо наша Служба Божа з церкви Успення Пресв. Богородиці. Початок: год. 9.45. Проповідь виголосить о. д-р Костельник. Співатимуть два хори на переміну: мішаний хор Волоської церкви під орудою проф. Орленка-Прокоповича і жіночий хор ґімназії „Р. Ш.“ під орудою проф. Іляріона Гриневецького.

— **З Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка.** В четвер 17. ц. м. відбудеться у Станиславові в салі „Сокола“ збірна концертова продукція елевів Музичних Інститутів ім. Лисенка зі Львова, Станиславова, Перемишля, Стрия, Дрогобича та Коломиї. З огляду на обем програми, що обіймає продукції фортепяну, скрипки, челя й сольоспіву, початок продукції **точно в 7. год. веч.** Подробиці у програмках при вступі.

— **Ревіндикаційні процеси в Рівному.** Окружний суд у Рівному розглядав дві ревіндикаційні справи, в яких римо-католики домагаються звороту православних церков у місточках Вишгородок і Межиріче. Суд відкинув домагання римо-католицької курії. (ВУ.)

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 136725, 158411. 15.000 зол. на ч. 4119, 61757, 149352. 10.000 зол. на ч. 53688, 157179. 5.000 зол. на ч. 82142, 101326, 115172, 133999. 5.000 зол. на ч. 24424, 38021, 39852, 155198. 2.000 зол. на ч. 12200, 14016, 30343, 40808, 57845, 62353, 79555, 80352, 161691, 163629, 166554, 166885, 168310. 2.000 зол. на ч. 24780, 26205, 35922, 39268, 44751, 51035, 51411, 53361, 59703, 69997, 71653, 86745, 98352, 124052, 124510, 147910, 150774, 168555. 1.000 зол. на ч. 1426, 5229, 6630, 18395, 21236, 24650, 32770, 33991, 35145, 36193, 39283, 46793, 56410, 68708, 75736, 76707, 78409, 81363, 81894, 97481, 100244, 105105, 107224, 109680, 111457, 112283, 117951, 123112, 152694, 158592. 1.000 зол. на ч. 4278, 13166, 14221, 19779, 24042, 28285, 35998, 39299, 44283, 47140, 57670, 70174, 72173, 77632, 91118, 92776, 96045, 97248, 104076, 105352, 116442, 119806, 163719, 168422.

— **5.000 пільгових білетів** до Чехословаччини призначила влада на цей сезон. Пільговий пашпорт з додатковими коштами виносить 155 зол. і є важний на 4 тижні. Пашпорти видає влада прогульковцям і недужим, які їдуть до живців. Пільгові пашпорти видають повітові староства.

Більшовики затрівожені японсько - німецькою приязню.

МОСКВА, 14. 5. ПАТ. „За Індустріялізацію" в статті „Підозріла приязнь" зраджує велике затрівожения з причини німецько-японського зближення, яке, на думку часопису, захоплює ділянку дипльоматії, преси та господарки. Часопис твердить, що є тісний контакт між райхсвером і японською армією. Німецька преса займає прихильне становище до японських аґресивних тенденцій, вічно повторює арґументи про перенаселення, поступову ролю Японії на Далекому Сході, анархію в Китаю та червону небезпеку. З другого боку більшовицький часопис закидає японській пресі піддержку зброєння Німеччини і ревізію версайського миру. Зближення між Японією і Німеччиною манїфестується при кожній нагоді. Часопис згадує про взаїмні відвідини визначних політичних і господарських діячів, вказуючи на візиту адмірала Матсуціми у Берліні. „За Індустріялізацію" іронізує — що Німеччина робить виїмок для Японії в теорії раси. У Німеччині перебуває тепер японська господарсько-військова місія. Німецький промисл одержав великі замовлення з Манджурії. Японія і Німеччина змагають повалити версайську та вашинґтонську умови. Ціла та аґресивна діяльність звернена проти СССР.

Перемиря.

ЛЬОНДОН, 14. 5. ПАТ. Прийшли тут вістки про перемиря в боях за Ємен. Володар Ємену, як зачувати, згодився без застережень на умовини перемиря.

Більшовики обстрілювали корабель

ТОКІО, 14. 5. ПА. Із Ціцікару повідомляють, що корабель Манджуко в неділю рано обстрілювала більшовицька батерія. Подробиць нема.

—o—

Вбивство біля вартівні.

ПАТ повідомляє: В неділю 13. травня ц. р. Михайло Рибак з товаришем вступив на Голоську біля Львова до замкненого району для публики. Коли на трикратне візвання вояка: „стій! стріляю" М. Рибак і товариші приспішили ходу, тоді вояк пострілив М. Рибака. Раненого перевезли до шпиталю у Львові, де він нині помер.

●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●

— **Під замітом убивства студ. Якова Бачинського,** касієра кооп. „Русалка" у Львові арештувала поліція справника тієї кооперативи Михайла Верболвецького та урядовця Тимка Бойка. Польська преса пише, що арештовані застрілили Я. Бачинського з пімсти тому, що він боровся з їхніми зловживаннями. На кілька днів перед убивством, наняті злочинці напали на бл. п. Я. Бачинського і поранили його ножами. Тому Бачинський мусів відлежати кілька днів у ліжку. При вбитім найшла поліція записку такого змісту: „Якщо мене вбють, то це вчинили М. Вербовецький і Т. Бойко". Арештовані сидять уже в Бриґідках.

— **Арешт за податкові неправильности.** Вістник державних законів оголосив нову податкову ординацію, що приносить багато нових приписів. Новий закон постановляє м. і., що скарбові уряди дістають компетенції рівнорядні з городськими старостами, виміряючи кару за податкові проступки. Скарбові уряди будуть мати право визначувати не тільки грошеві кари за укривання доходів або неправильности у веденні книг, але також вільно їм накладати кари арешту. Відклик від таких кар можливий до двох тижнів. Нова податкова ординація входить в життя з днем 1. жовтня ц. р.

— **Копець ім. Й. Пілсудського** збудують у Кракові з нагоди зїзду леґіоністів на зразок копця Костюшка. Спеціяльна комісія устійнила вже плян будови.

— **Бандитизм в краю.** До хати Зісмана в Курилівці пов. Ланьцут добулося пізним вечором пятьох замаскованих бандитів і не заставши його дома, почали грабити. Незабаром надійшов Зісман, до якого один бандит стрілив з револьвера і положив його трупом. Збіглися сусіди і сполошили бандитів, які зрабували 500 зол., 10 долярів і ріжні цінні річи. На місце злочину прибула з Ланьцута поліція з псом. Підозрівають, що між бандитами находилися теж ославлені Бик та Мачуґа.

— **Краєва хроніка.** Окружний суд у Тернополі засудив Володимира Стефанціва на 6 місяців арешту за підпал „світлиці" стшельців у Раштівцях. — В Синевідську Вижнім пов. Стрий посвячено нововибудований міст на державній дорозі Стрий-Климець. — До ріки в Стрию кинулася зі 7-місячною дитиною на руках Марія Двулят, яку покинув чоловік. Прохожі врятували обоїх. — Підчас руханкових вправ на площі польського Сокола в Станиславові помер наслідком удару серця учень VI. ґімн. кл. Казимир Фурґальський родом з Галича.

— **Любовна трагедія.** 30-літній Владисл. Фукслят із Заліся пов. Тернопіль наслідком відмови родичів своєї нареченої Антоніни Демчук на подружя з нею, прийшов минулої неділі до неї і після короткої розмови стріляв до неї двічи, ранючи її тяжко. Опісля побіг у поле і там вистрілом у голову відобрав собі життя.

— **За ревізію процесу.** У звязку з новинкою про політичного вязня б. українського старшини Володимира Панькова (не Банькова) пояснюємо, що засуджено його в 1930 р. після повороту із заграниці. Закинено йому, що у грудні 1918 р. велів розстріляти двох селян поляків під Станиславовом. Паньків у своїй обороні покликується на свідоцтво б. свого команданта ґен. Кравса.

— **Пожежна хроніка.** В Новоселиці (на Буковині) вибухла в ночі пожежа. Почала горіти синаґоґа, з якої вогонь перекинувся на інші будинки. Згоріло 17 домів. Підчас пожежі вибухла з великим гуком нафта, що находилася на складі. Згоріла теж аптика. Жертв людьми не було.

— **Проти культу наготи.** Віденська шкільна влада заборонила ученицям вселюдних і середніх шкіл виступати на руханкових вправах у легких спортових одягах. Уживані досі руханкові штанці для дівчат будуть заступлені спідничками, що сягають нижче литки. Вживати блюзки з короткими рукавами заборонено. Як довгі мають бути рукави при ґімнастиці, ще не рішено. Зачувати, що спільні руханкові виступи хлопців і дівчат будуть заборонені. Одночасно введено строгу контролю купальних костюмів на пляжах.

— **Катастрофа на самоходових перегонах.** Підчас самоходових перегонів у Фонтенеблью склалася минулої неділі страшна катастрофа. Самохід Буґаті, ведений Ериком Льора, на 300 метрів перед метою з невиясненої причини впав на публику, що тисячною масою приглядалася перегонам. Наслідки були страшні. Шість осіб згинуло на місці, а кільканацять, між ними й шофера відставлено в безнадійному стані до шпиталю. Одній жінці самохід відтяв голову.

— **Домагаються подвійного окупу.** Як повідомляють з Нюйорку, бандити, які вхопили нафтового маґната Віліяма Джетля, звернулися до його правного заступника в Льос Анджелес, адв. Ренкона з домаганням, щоби зложив окуп у висоті 75 тисяч долярів. Ранком розпочав з бандитами переговори. Одночасно бандити зажадали від матері Джетля, щоби зложила окуп у висоті 40 тисяч долярів.

— **Душогубство.** Орендар маєтку Ґрохоцін біля Плоцька, Мечислав Хотиський застрілив адв. Балінського з Варшави, коли він, як куратор, контролював рахунки. Після вбивства арендар скінчив самогубством.

— **Помер міністер-мурин.** Муринський посол у французькому парляменті Діянь, який був теж членом Лявалевого уряду, як підсекретар у м-стві кольоній помер у пятницю вечором. За війни Діянь був начальним комісарем кольоніяльних відділів, був першим муринським міністром у французькій владі.

— **Берлінська Мата Гарі.** В Берліні відбувся судовий процес проти кількох осіб за шпигунство і державну зраду. Розправа була зовсім тайна, так що місцева преса не подала про неї ніякої вістки. Як повідомляє французька преса, головну обвинувачену Кіті ф. Берґ, жінку інжиніра фабрики Сіменса, засуджено на смерть, а б. польського ротмістра Юрія Сосновського на 20 літ вязниці. Ще в березні ц. р. появилася була вістка, що в Німеччині викрито велику шпигунську аферу. Тайна поліція арештувала тоді 20 осіб під замітом державної зради і шпигунства в користь Польщі. Головою шпигунської орґанізації був б. польський старшина Юрій Сосновський, колишній старшина австрійський. Він вів у Берліні широке життя, хоч особисто не мав маєтку і ніхто не знав, звідки він має гроші. Між арештованими находився один урядовець міністерства заграничних справ, дальше син ґенерала Фалькенгайна, що на початку світової війни був міністром війни, кавказька княгиня Катя Берберіян, директор повітряного відділу у Сіменса Ф. Берґ і його жінка, бувша жінка Фалькенгайна і ін. Сосновському закинули, що при допомозі інших обвинувачених роздобув пляни німецьких повітряних моторів, що послугуються парою і продав Польщі.

— **Ділінґер у порозумінні з поліцією.** Американська поліція викрила, що Ділінґер був у порозумінні з впливовими поліцистами, тому годі було його зловити. І так на днях арештували б. президента поліції в Шикаґо Мек Лефлена. Із сконфіскованих у Лефлена документів виходить, що він дістав від Ділінґера і його ватаги 50.000 дол. Ділінґеровому батькові тепер 70 літ, живе в Мурсвілі (стейт Індієна) як фармер. Ділінґерова сестра Андре Генкок живе в Мейвуді в тімже стейті. Батько каже, що син усе був добрий і розумний хлопець і що ніодне з 9 дітей не завдавало йому менше журби, як теперішній бандит Джан. Першого злочину допустився вже давно, за який відсидів 10 літ тюрми. 8. квітня відвідав батька, говорив йому про все, не згадував лише про свою втечу.

— **На основі § 19.** У звязку зі статтею п. з. „З лемківських дивоглядів", поміщеною в ч. 93 „Діла" з 13. м. м. просимо на основі § 19. прес. зак. помістити слідуюче спростування: Не є правдою, що померший о. Т. Грабец, парох в Лупкові, був завзятим і активним москвофілом та що православіє в Лупкові було підготовлене довголітною працею тамошного пароха москвофіла, зате є правдою, що покійний парох в Лупкові о. Т. Грабец був свідомим членом руського народу і вірним сином гр.-кат. церкви, та що покійний ціле своє життя зумів удачно боротися з американським православним впливом і боронити в селі позицію гр. кат. віри і обряду. В Лупкові, 12. травня 1934 р. — **Ольга Грабец, Мирослав Грабец.**

—o—

З нових видань.

ІСУС ХРИСТОС. Його життя, наука й чуда. Згармонізований переклад чотирьох Євангелій на основі грецького тексту з поясненнями. Зладив о. Михайло Кравчук. Львів 1934. Накладом Національного Музею. 8°, 288 + 6 ненум. стор. + 2 карти.

Книжка, яка лежить перед нами, виросла із перехрестя двох важливих сучасних течій. Це з одного боку таке видне поглиблення релігійних почувань, навіть якась помітна туга за релігійними переживаннями, видна серед найширших кол інтеліґенції й простолюддя, з другого блискучий розвиток особливого літературного жанру: біоґрафії в літературному обробленні. Книжка о. Кравчука це рівночасно памятник релігійного письменства, і твір літературної ваги.

Є це точний, переданий літературною мовою переклад усіх місць із чотирьох Євангелій, що взаїмно себе доповнюють й представляють події в їх часовій послідовності. Таким робом повстала нова цілість, що ні трохи не відбігає від канонічних текстів, всеж дає куди суцільніший образ життя, навчання й чудес Ісуса Христа. Досі таких згармонізованих перекладів ми не мали. Доводилося користуватися т. зв. гармоніями, себто показчиками, які — до речі — походять з XVII—XVIII. вв. й малодоступні. Тимсамим ніяк не могли вдоволити сучасного читача, чи дослідника.

Книжка о. Кравчука своїми численними, вичерпуючими поясненнями удоступняє широкому читачеві текст Євангелія. Буде вона невідступною книжкою кожного священика, що в ній дуже легко найде й опис потрібної йому події з життя Христа, або приповість із відповідними поясненнями. Це й є особливо цінне для проповідників. Повинна теж найтися ця праця в кожній шкільній бібліотеці, такій звичайно вбогій на цього роду лектуру.

Рівночасно є це видання вибагливе, майже бібліофільське. Гарний папір, модерний шрифт, далі 42 образки із Богородчанського Іконостасу, одної із найвеличавіших памяток старого українського малярства (поч. XVIII. в.) з уваги на те ціна не є висока (6 зол. з порученою пересилкою). Розуміється само собою, що праця вийшла за дозволом і одобренням гр.-кат. Митрополичого Ординаріяту (10619/К ч.).

Авторові цих рядків доводилося чути перші голоси читачів і перші рецензії. Всі вони дуже похвальні. Зокрема чужина поставилася дуже прихильно (Америка, Швайцарія). Можна надіятися, що й у краю книжка зустрінеться з прихильністю читачів.

Окремою відбиткою вийшли „Страждання, смерть і прославлення Ісуса", популярне видання, гарно ілюстроване й пояснене. (Ціна 50 сот.)

Є. Ю. Пеленський.

—o—

Зі сцени й естради.

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЦІ — ШЕВЧЕНКОВІ.

Як справно працюють і орґанізуються українські робітниці Львова у своїй орґанізації „Будучність" — це могло українське громадянство побачити на концерті, який ця орґанізація влаштувала у Ремісничій Палаті дня 13. ц. м.

Концерт, що був водночас показом праці „Будучности", був незвичайно багатий програмою. На простій, на швидку руку побудованій сцені ми бачили стільки доказів пильної праці над українськими дівчатами-робітницями, що хоч поодинокі точки концерту були дуже до себе подібні, приємно було сидіти на цьому

гордість за виконавців, цих найвідповідніших, до недавна занедбаних наших сестер, наповнювала груди.

„Будучність“ мала що показати посторонній публиці. Правда, на кілька її кружків при львівських церквах тільки три виставило свої хори (св. Юр, Личаків, Стрийське) і стрийський був найкраще вироблений, хоч і св.-юрський не уступав в нічому йому, а личаківський мав найбагатіший репертуар. Правда теж, що деякі (св. Пятниці) були на цьому концерті заступлені тільки одною декляматоркою, а всіх деклямацій було забагато. Правда теж, що відпала кінцева точка програми, інсценізація „Тополі“ з приводу невідповідної сцени, а точки чергувалися так, що хто мав у руці програмку — був у розпучі. Правда, що й промова п-і Тишинської, голови Т-ва була задовга й за важка, коли брати під увагу авдиторію з робітниць і служби, хоч була добра змістом і з патосом виголошена. А проте цілість концерту залишила враження, як мало Шевченківських концертів.

Всі ті хори дівчат у нац. строях, що виконали „Заповіт“, „Явір“ (кр. св. Юра), „Садок вишневий“, „Чоловічку, куди йдеш“ (кр. стрийської дільниці), „Ой вербо, вербо“, „Гей гук, мати“, „Реве та стогне“ і „Коломийки“ (кр. Личаків), всі ті деклямації (Стрільбицька, Ладиківна, Трохимівна, Гавришківна, Романовичівна і Карсімівна), з яких деякі стояли направду на високому рівні — усе це доказ, як поставлена організація „Будучности“ та скільки вкладає вона в нашу загальну справу, організуючи й виробляючи українських дівчат до того, що вони, вбільшості домова прислуга, спромоглися на такий концерт, який, закінчений нац. гимном і промовою д-ра Ст. Біляка, що візвав членів „Будучности“ дальше пильно працювати й організуватись, залишив у публики помітне враження. Шкода тільки, що її було мало. **ак.**

ПОПИС НАЙМЕНШИХ.

Захоронка при соборі св. Юра, що працює справно під пров. п. Ганущакової, влаштувала у мин. неділю попис своїх вихованків для батьків і запрошених гостей на сцені. У програму попису, до речі незвичайно багату й ріжнородну, входили хорові продукції, деклямації, забави при пісні, сценки й вежі (навіть!), а виконавці її, з яких найстарший не скінчив ще 6, наймолодший 4 роки, виказували таку дисципліну, вироблення й освоєння зі сценою, що до сліз і щирого сміху зворушували авдиторію, з якою зрештою тримали зі сцени постійний контакт. Героєм попису була 3-літня Калинця зі своєю деклямацією, хоч і інші виконавці, зокрема малі Усусуси у поході, збирали заслужені оплески.

Враження з попису, щирі усміхи й сльози батьків і матерей, хай будуть заплатою п. Ганущаковій за те, що у захоронці під своїм проводом справді робить з наших дітей громадян. **а.**

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Показ ручних робіт. Заходом філії Союзу Українок у Тернополі влаштовано в днях 13. до 20. травня і. р. в салі „Української Бесіди“ в Тернополі показ ручних робіт, а саме вишивок хрестикових низинних, мережок, килимів, гобелін, волічкових робіт, білих гафтів, толедо, філє, тенеріфа і батік, різьб і кераміки. Громадянство Тернополя й околиці повинно відвідати цю цікаву виставу, у котру філія „Союзу Українок“ вложила дуже багато праці і котра є наявним доказом корисної діяльности цього товариства на тернопільському терені.

ГОРОДЕНКА.

Свято „Просвіти“. Заходом Філії „Просвіти“, при співучасти вісьмох сільських хорів та одного драматичного гуртка відсвятковано в неділю 22. м. м. в Городенці Свято „Просвіти“. Простора саля Нар. Дому заповнилася учасниками так, що важко було добитись до середини. На салі бачили ми селян, міщан, інтелігенцію — жінок і чоловіків, старше громадянство й дітвору, мешканців Городенки і близьких та дальших сіл повіту. Усім так і бив з обличчя святочний настрій. Свято почалося просвітним гимном, що його відспівали злучені хори — „Городенський Боян“ і серафинецький під орудою п. Садового. Після цього була святочна промова проф. Гусака. „Ой три шляхи“, „Чого мені важко“ й „Думи мої“ відспівав мішаний хор чит. „Просвіти“ у Вікні під упр. п. Жука. Мужеський хор кружка „Р. Ш.“ в Торговиці під орудою п. Липчука відспівав дві пісні: „Закувала та сива зазуля“ і „За рідний край“. Чернятинський муж. хор „Народнього Дому“ виступив з вязанкою і „За рікою“. Диригував п. Боднарчук. З черги муж. хор чит. „Просвіти“ на Котиківці під упр. п. Семенюка відспівав „Враз побратими“ й „Туман хвилями лягає“. За ним виступив міш. хор чит. „Просвіти“ в Семаківцях під упр. п. Хитрого з двома піснями: „Не скакати нам“ та „Ой летіла горлиця“. „Місяцю князю“ відспівав міш. хор чит. „Просвіти“ на Монастирському Кут. Серафинецьким міш. хором чит. „Просвіти“ диригував п. Садовий. Цей знаний усім хор відспівав „Журбу“, „Косив козак сіно“ й „Ой ти соловейку“. Добре сталося, що на сам кінець виступив хор чит. „Просвіти“ в Поточиськах, який під орудою п. Юськови показав прилюдним, як треба співати. Хор цей виступав двома частинами. Раз мужеський з піснями „Лірники“ й „Ой чи чув ти, Олексію“, другий раз мішаний з піснями „Ой на горонці“ і „Шум“. Гром. І. Боднарчук з Чернятина віддеклямував з життям „Кавказ“, а мала Катруся Комісарук з Костинівки „І я знаю за Просвіту“. Третій декляматор (з Топорівець) чомусь не прийшов. Не явився теж і хор з Вербовець, хоч свою участь у святі зголосив. На закінчення драм. гурток чит. „Просвіти“ в Семеківцях відіграв одноактівку Курдидика „Ой, та Просвіта“. Свято закінчено відспіванням національного гимну. — Свято випало зовсім вдоволяюче. Прислухуючись до виступів поодиноких хорів, треба було подивляти витревалість і завзятість диригентів, що своєю впертістю зуміли перетворити сиру селянську масу в зовсім причинні співацькі гуртки. Майже щороку бачимо виступи цих хорів і з приємністю мусимо підчеркнути, що вони направду йдуть вперед. Вперше побачили ми цього року хор віконський і поточиський. На спеціяльну увагу заслуговує цей останній, чисельно великий і голосово дуже міцний. Виконані пісні кажуть нам догадуватися, що в ньому мусить панувати взірцева дисципліна — підстава всього, і повне зрозуміння свого обовязку в кожного (-ої) хориста (-тки). Недалекі будемо від правди, коли скажемо, що одинокий під цю пору хор у нашому повіті — це хор у Поточиськах, що поставлений дир. п. Юськовим справді на европейську міру. Бо не лиш спів, але й сам виступ того хору робить на глядача гіпнотизуюче враження. Куди приємніще дивитись на однородні народні строї дівчат і хлопців, як на несмачну якусь мішанину білих штанів, райтків, кафтанів та інших краваток. Накінець одно побажання до наших сільських хорів: Старайтеся виступати все в однакових строях! Нехай це буде звичайний селянський, але обовязково однаковий. Беріть приклад з ваших поточиських товаришів-співаків!

КАЛУШ.

Загальні Збори філії „Просвіти“. Дня 6 травня п. р. відбулися звичайні загальні збори філії „Просвіти“ в Калуші, на які прибув делегат Гол. Т-ва п. Петрик. Філія обєднує під цю пору 46 читалень. На 50 сіл які є в районі діяльности філії, нема читалень тільки в 4 селах, а саме в Берлогах, Яворівці, Підмихайлі і Добрівлянах; в цьому останньому старостэо заборонило оснувати читальню. Вповні діяльних читалень є 39, у 7-ох праця недомагає. Власні домівки має 28 читалень. При читальнях було зорганізованих 28 драматичних гуртків, 25 хорів, 2 духі оркестри. За один рік уладили читальні 273 імпрези, в тому 194 театр. вистави. Дві читальні вели діточі садки. Всі читальні разом мали 2.597 дійсних членів, других стільки не вирівняло вкладок. Обороту у касах готівкою було 15.080 зол. У бібліотеках читалень було 7.056 томів книжок, користало з них 1.718 членів, що перечитали 14.299 книжок. Найбільшу бібліотеку має читальня в Новиці. У наслідні кампанії за збільшенням числа книжок по читальнях, яку повів виділ філії у діловому році, читальні закупили книжок на 6.632 зол. Канцелярія філії полагодила 1.813 справ, внесла 331 подань до староства, урядовець філії відбув 84 поїздки до читалень. Крім цього філія уладила свята в честь Шевченка, Мазепи і „Просвіти“ та переводила організацію куховарських курсів. Філія має 111 фізичних членів, 19 кооператив і 3 господ. установи. На приходи філії складалися датки і вкладки установ Калуша, поодиноких громадян та священиків на загальну квоту зол. 2.471.50. Читальні зложили всього 102.80 зол. До збірання вкладок головно за минулі роки причинилися у великій мірі інкасенти, заангажовані філією. Після ухвалення абсолюторії уступаючому виділові та цікавої дискусії, яка розвинулася над виголошеним звітом, вибрано новий виділ у майже незміненому складі, а саме: голова дир. П. Мигович, члени д-р І. Сохацький, о. Володимир Тисовський, дир. Ст. Загаєвич, м-р В. Ничай, м-р І. Аронець; заступники: В. Люпуль, О. Микула і Ст. Залеський. Контрольна комісія: д-р М. Воробець, д-р Я. Дозорський і дир. Я. Рубчак. Опісля урядовець філії п. І. Король виголосив цікавий реферат про стан і працю поодиноких читалень у повіті, зладжений на основі переведеної люстрації читалень у районі. В дискусії, яка розвинулася після цього реферату, виринуло багацько здорових думок, зреалізування яких причинилосьб дуже до зактивізування читалень. З таких внесків слід відмітити справу оснування хорів при читальнях та створення при філії окремого реферату для організування хорів, потребу притягнення до освітньої роботи безробітного студентства, оснування мандрівних діточих бібліотек і ін.

Нафта. У звязку з відкриттям сильних нафтових теренів у селі Петранка, калуського повіту, одна закордонна фірма законтрактувала там 300 моргів поля під експльоатацію нафти. Власниками цих піль є наші селяни. Експльоатацію нафти мають розпочати, як тільки направлять дороги, що представляються покищо фатально.

„Жінка, яка знає, чого хоче“

з Г. Маковською.

ще тільки нині і завтра.

БУЧАЧ.

Ювилей 50-ліття священства о. кан. Дениса Нестайка, пароха Бучача, відсвятковано з ініціятиви і заходом духовенства бучацького деканату дня 11. квітня ц. р. В часі Служби Божої, яку відправив сам Ювилят, виголосив гарну і змістовну проповідь о. Василь Мельник, парох Зеленої. Опісля складали Ювилятові побажання з нагоди ювилею представники духовенства, громадянства та парохіян. Від громадян Бучача вручено о. Д. Нестайкові пропамятну грамоту з підписами управ усіх місцевих товариств.

Свячене в Т-ві „Українська Бесіда“ відбулося 21. м. м. для членів Товариства та запрошених гостей. Акту посвячення довершив о. кан. Денис Нестайко, що вложив опісля всім зібраним сердечні побажання. При дружній гутірці та співі пісень протягнулося свячене до пізної ночі. Годиться згадати, що в Бучачі від передвоєнних часів це мабуть перше свячене, святковане якимнебудь товариством.

Загальні Збори Т-ва „Сокіл“ в Бучачі відбулися 22. м. м. в салі „Міщанського Братства“. По звітах Старшини Т-ва і контрольної комісії, з яких видно було, що Т-во розвивається, хоча не зроблено ще богато з того що можна і треба було зробити та по уділенні абсолюторії уступаючій Старшині Т-ва вибрано нову Старшину в такому складі: Сильвестер Вишницький — голова, м-р Михайло Білоскурський — заст. голови, Чорний Іван — справник, Крижанівський Осип — скарбник, Александрович Василь — начальник, Бартків Микола — господар та дир. Хархаліс Микола і м-р Кізімович Іванна — заступники. В дискусії над звітами і при внесеннях обговорено справи, звязані з життям Т-ва та намічено напрям дальшої праці. Збори закінчено відспіванням сокільського гимну.

Надзвичайні Загальні Збори Т-ва „Народній Дім“ в Бучачі відбулися 3. травня ц. р. в год. 3 попол. в домівці Т-ва „Українська Бесіда“. По уступленні старого перед трьома місяцями вибраного виділу вибрано новий виділ, зложений з девятьох членів і трьох заступників з о. Іваном Галібеєм як головою. Крім вибору нового виділу важною справою була зміна деяких постанов статуту, вже дуже перестарілого. Тепер той статут пристосовано до змінених обставин нашого життя.

РАВА РУСЬКА.

Оснування нових кружків „Р. Ш.“. У місяцях березні і квітні основано кружок „Рідної Школи“ в Любичі Камеральній, Любичі Сять, а дня 22. 4. основано кружок „Р. Ш.“ ім. Івана Франка в Камінній Горі. Загальними зборами в Камінній Горі проводив та пояснив значіння і ціль „Рідної Школи“ делегат Повітового Кружка д-р Карпевич Богдан, адвокат з Рави. Головою Кружка вибрали п. Ґовду Василя.

Забороняють читати книжки. При церковному братстві у Забірю, равського повіту, є зорганізована дитяча бібліотека, з якої користають члени братства. Не подобалося це чомусь постерунковим держ. поліції з Гійча Папежові і Галайкові і вони ходять по хатах та конфіскують вказані книжки, а читачів, зокрема малих дітей, беруть на допити, страшать їх арештами та забороняють належати до церковного братства і визичати звідти книжки, бо — мовляв — книжки затуманюють їх. Подаємо це до відома компетентним чинникам.

КРЕМЯНЕЧЧИНА.

Червоний півень гуляє по Волині. Відсутність дощів і катастрофальна посуха разом із суховіями сприяють масовим пожежам, котрі в останніх часах дуже поширилися у кремянецькому повіті. З початку квітня згоріло кільканацять господарів у с. Радошівці. Дня 25. квітня в с. Мізюринцях зовсім погоріло господарство А. Бойчука — згоріли господарські будинки, коні, корови і пасіка. Рятуючи свої пожитки, попеклися старі батьки, котрі тепер лікуються у лікарні. Дня 8. травня були дві пожежі — в с. Москалівці погоріло 91 господарів, залишилося лише 3 господарів. Шкоди величезні, бо увесь селянський дорібок згорів. І на передмісті Почаєва — Плетениці спалилося 17 садиб. Погорільці залишилися з малими дітьми на переднівку без даху над головою і без поживи. Необхідна негайна допомога.

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ У. С. С.

ЛЬВІВ. ЧОРНОМОРЦІ — III. СОКІЛ 6:1 (3:1).

Обі дружини виступили у своїх найкращих складах. В Чорноморцях виступили вперше Палюх і Рондяк з розвязаної Мети. Гру починає Сокіл і переважає перших 10 хвилин. Відтак ініціятиву переймають Чорноморці і добувають перші ворота зі стрілу Гібалевича. Соколові вдається ще вирівняти, але по кількох хвилинах Гібалевич підвищує вислід до 2:1, а Петрівський з карного до 3:1. По зміні ініціятива дальше в руках Чорноморців, які вже в двох перших хвилинах добувають

двоє воріт зі стрілів Гібалевича і Петрівського. Вислід усталює Гібалевич з карного пробою. Сокіл грав другу половину в десятку, бо суддя п. Глібовицький виключив Гуньку О. за неспортове поведення.

ВИННИКИ. ТРИЗУБ — ДНІПРО 2:0 (1:0).

Друті змагання в цьому сезоні за першенство львівської округи принесли Тризубові заслужену виграну. Гра на поважнім рівні і фер, під знаком переваги Тризуба. Починає Дніпро, але мяч переходить до Тризуба, який сильно загрожує Дніпрові. Вже друга хвилина приносить вільний мет для Тризуба за промах воротаря з карної лінії, одначе Тризуб не використовує. В третій хвилині Краєвський випускає мяч на крило Мамосі, цей подає до середини і Чевський добуває веленння для своїх барв. Гра обох дружин захоплює публику головнож оборонне тріо Тризуба з дебютантом Боким на воротах. В другій половині Тризуб починає гру і надає їй сильніше темпо. Мяч переходить на карне поле Тризуба, де за руку Филиповича суддя диктує карний мет, якого Дніпро не використав. В 65 хв. Мамоха приземним „кіксом“ стріляє у ворота, але уставлений воротар пускає і 2:0 для Тризуба. Дніпро збентежений, одначе грає дальше амбітно і знову момент під воротами Тризуба, де Майхер віддає сильний стріл, але Боский ловить певно. Ще кілька випадів і суддя кінчить змагання. Суддював п. Процінський. Видців біля 200.

З УСПІХІВ У. С. Т. „БЕСКИД“ У НАДВІРНІЙ.

Українське Спорт. Т-во „Бескид“ у Надвірній розпочало цьогорічний сезон під досить щасливою звіздою. Т-во має власне, гарно опарканене грище, в якого будову вложило у двох попередніх роках дуже багато труду і багато гроша. Будову грища скінчено в 1933 р., а вже з початком цього року нагляднями стають кожному користи власного грища. Дружина Т-ва може грати, коли хоче і не мусить рахуватися з тим, чи на чужім грищі дістане змогу в бажаним речинці грати, чи ні. Паркан дозволяє робити касу і тимсамим дає змогу Т-ву не числити виключно на.. недобори. Грище винаймають під свої змагання жиди і поляки, хоча в Надвірній є ще також і польське грище.

Українське Т-во „Бескид“ грало вже в цьому році два змагання з Ж. С. Т. „Гакоаг“ у Надвірній з вислідом 13:1 і 5:1 в користь Бескиду.

Дня 6. травня ц. р. зробив Бескид Надвірній велику і дуже милу для українців несподіванку, бо виграв чашу, уфундовану на Надвірну „Спортовими Відомостями“, які виходять у польській мові в Станиславові. До розгривок за чашу станули всі надвірнянські спортові клюби, а саме Б-клясова дружина П. К. С Бистриця і дві Ц-клясові дружини: Ж. К. С. Гакоаг і У. С. Т. Бескид. Було майже певне, що чашу виграє Бистриця, одначе так не сталось завдяки великій амбіції наших грачів, гарній, комбінованій грі, а головно завдяки внутрішньому зрівноваженню грачів Бескиду. Грали по пів години мечі і реванжі, і висліди поодиноких змагань були такі:

Бистриця — Гакоаг 2:1 (0:1).
Бескид — Бистриця 1:0 (0:0).
Бескид — Гакоаг 1:0 (0:0).
Бистриця — Бескид 0:0.
Бескид — Гакоаг 2:0 (1:0).
Бистриця — Гакоаг 2:0 (1:0).

У висліді Бескид, що не дав собі стрілити ні одних воріт, здобув 7 точок, Бистриця 5, а Гакоаг не здобув ніодної точки.

Після змагань редактори „Спортових Відомостей“ пп. Маркевич і Крук вручили Бескидові чашу, бажаючи йому якнайліпшого розвитку. Від Бескиду подякував Редакції як фундаторці чаші на Надвірну голова Т-ва „Бескид“ д-р Д. Селепей.

Дуже численно заступлена на змаганнях українська публика приняла перемогу Бескиду з гордістю і радістю та очікує від Бескиду в розгривках за мистецтво якнайкращих вислідів.

СПОРТОВІ ВИСЛІДИ З КРАЮ.

ЛЬВІВ. Кадур — Степ 3:0 (вок-овер). З причини заняття грища суддя віддеклятав змагання вок-овер у користь Кадуру. В товариських змаганнях переміг певно Степ 2:0.

ДРОГОБИЧ. Бетар — Дністер (Самбір) 1:1. Змагання за мистецтво Б-кляси.

ЗОЛОЧІВ. Ж. Т. С. Ґ. — Український Сокіл 5:2 (4:1). Ворота для Сокола здобув Кобилецький і Попадюк (з карного).

БРОДИ. Ж. Т. Ґ. — Луг 2:1 (1:0).

БРОДИ. Богун — Ж. Т. Ґ. 2:1 (0:0). Відплатні змагання цих дружин закінчились перемогою Богуна, для якого ворота стрілив Хромяк.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Бучач:

15. V. Корневільські Дзвони.
16. V. Катерина.
17. V. Батурин.
18. V. Ельга.
19. V. Наша парада.
20. V. Сонце руїни.

З Бучача їде театр до Чорткова.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 15. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля“ Абон. 19.

Середа, 16. V. год. 7·30 веч. „Товаріщ“ ціни найнижчі. Абон. 13.

Четвер, 17. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля“ вистава закуплена Абон. неважн.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 15. V. год 7·30 веч. Варшавська Оперетка „8·30“ „Жінка, яка знає, чого хоче“, муз. комедія Штравса.

Середа, 16. V. год. 7·30 веч. Варшавська оперетка „8·30“, „Жінка, котра знає чого хоче“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Вірлиця“ (чеська комедія).

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків“ (фільма в російській мові).

ВАНДА: „12 крісел“ (Вл. Бурян, Димша).

КАСІНО: „Казанова“ (Ів. Мозжухин).

КОЛІСЕЙ: „Кохання на приказ“ і ревія „Щось для кожного“.

КОПЕРНИК: „Чібі“ (віденська комедія), „Баль білих діжечок“ (із Містенгет), Барту в Польші.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі“ (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!“

МІРАЖ: „Остання генералова любка,“ „Жінка за 250.000 долярів“.

МУЗА: „Біла лелія (з Ол. Мей).

ПАЛЯС: „Панна Жозета моя жінка“.

ПАН: „Чанду“.

ПАСАЖ: „Пат і Патахон у жіночому пансіонаті“, „Улани, улани“.

СВІТ: „Божевільна ніч у звіринці“.

СОНЦЕ: „Нічні суди“ та ревія.

СТИЛЕВЕ: „1002 ніч“ і ревія „Зелений карнавал“.

ХИМЕРА: „Чорти в коханні“.

УТІХА: „В кожній пристані дівчина“ та ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 15. травня 1934.

Льондон (342,1) 20·25 „Шванда-дудар“, оп. Вайнбергера, **Відень** (506,8) 1··00 Концерт, 17·30 Пісні до слів Г. Гайне, 19·25 Опера, 22·30 Танкова музика, спів, **Братаслава** (298,8) 16·00 Концерт, 17·40 Геройська соната Д-дур Новака, **Кошиці** (269,5) 20·05 Симф. концерт, **Прага** (470,2) 19·25 Фортепян. **Париж** (1649) 20·00 Театр музика, **Білгород** (439,8) 12·05, 20·00 Спів, **Берлін** (356,7) 18·30 Пісні наших часів, **Кельн** (455,9) 17·15 Солісти (музика, спів), **Москва** (Сталін 360,6) 17·20 „Русалка“ оп. Даргожимського, **Букарешт** (365) 19·20 Спів, **Беромінстер** (539,6) 19·50 „Циганський барон“ оп. Й. Штравса, **Будапешт** (549,5) 13·30 Циг. музика, 18·20 Спів, 19·20 Фортепян. **Міляно** (368,6) 20·45 „Но, но Нането“ оп. Юменса, **Рим** (420,8) 17·10 Квінтет, 20·45 Інстр.-вок. концерт.

Середа 16. травня 1934.

Відень (506,8) 17·20 Спів, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 20·00 „Дві вдови“ оп. Сметани, **Копенгаген** (255,1) 20·00 „Фавст“ оп. Ґунода, 22·05 Музика 18. століття, **Берлін** (356,7) 18·30 Регерові твори, 19·20 Нар. пісні, **Букарешт** (365) 13·15 Легка музика, **Будапешт** (549,5) 19·30 „Джудіта“ оп. Легара, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 15. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Джезовий концерт, 15·00 Гейнал, травнева пісня, 15·05 Збіжева біржа, театр. реперт. 15·10 Господарські вістки, 15·20 Фільма й оперетка (гр. плити), 16·20 Відчит, 16·35 Італійські пісні (гр. плити), 16·50 Концерт, 17·30 Істор. відчит „Боротьба за Балтик“, 17·50 Охорона природи та сусп. гігієна, 18·10 Муз. скринька, 18·25 Форт. ресітаць, 18·58 З мовчазного дому, 19·10 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Трансм. з Варшави: „Орлов“ оп. Ґранішштедтена; в перерві „Нарешті ми самі“, 22·30, 23·05 Танкова музика.

Середа, 16. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сигн. часу, 12·05 Середнешк. виклади: „Академічна дівоча молодь і криза“, 12·20, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Джезові твори на два фортепяни, 15·50 Для дітей: „Горобець, хрущ і черешня“, пісоньки, загадки, 16·20 Листи та програми, 16·35 Легкі пісоньки (гр. плити), 17·10 Твори на клярнет у супр. фортепяну, 17·30 Істор. відчит: „Ягайонська Польща“, 17·50 Подорожний відчит, 18·10 Легка музика, 18·53 Відчит про 40. роковини школи Стшалковської, 19·10 Всячина, 19·25 Літер. фейл. „Невідомі Прусові твори“, 19·40, 19·43 Спртові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт, 21·02 Завмерле місто, 21·17 Вечір циганських пісень, 22·00, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові в приватних оборотах 5·26 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·04, Париж 34·94, Берлін 209·25, Ціріх 171·85, Амстердам 358·75, Прага без трансакцій, Міляно 45·05, Нюйорк кабель 5·29 і три осьмі, Нюйорк чеки 5·28 і три четверті.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 14. травня ц. р. в наслідок хиткої тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	—·18 „
1 л. сметани	—·70 „
1 к. яєць	2·20 „

Тенденція на масло хитка, на молоко, сметану і яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє що 14. V. ц. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·84
Кури „	I кляса	0·95
„ „	II „	0·55

Тенденція вниджкова. На когути, индики, индички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

В дівочій гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Длугоша ч. 17 а) відбудуться вступні іспити до I-ої і II-ої кл. нового устрою, як і до кляс V—VII-ої клясичного типу та V—VI-ої гуманіст. типу в днях 15—20 червня. Приватистки можуть приступати до вступних іспитів уже в днях 11—14 червня. Зголошення до іспитів пожадані перед 10. червня.
1568 1—3 **Управа.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.